



ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ХРИСТО БОТЕВ“

С. Бисер, П.л. „Победа“ № 2 е-mail: info-2603003@edu.mon.bg тел: 0887736693

УТВЪРЖДАВАМ:

ДИРЕКТОР:.....

Илия Братановски



ПРОГРАМА

ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ В ОУ „ХРИСТО БОТЕВ“

През учебната 2026/2027 г.

Настоящата програма за превенция на ранното напускане на училище е обсъждана и приета на заседание на Педагогическия съвет (Протокол № 15/09.09.2026 г.) и е утвърдена със Заповед № 4031-038/15.09.2026 г. на директора.

Настоящата програма е в съответствие с целите, залегнали в националните политики по превенция на ранното напускане на образователната система и комплекса от мерки на правителството в областта на образованието и социално-икономическото развитие. Водещи стратегически документи при изготвяне на училищната програма на ОУ „Христо Ботев“ с. Бисер за превенция на ранното напускане на образователната система:

1. Закон за предучилищното и училищно образование
2. Наредба за приобщаващото образование
3. Закон за предучилищното и училищно образование (01.08.2016г.);
4. Наредба за приобщаващото образование (27.10.2017г.);
5. Правилника за дейността на ОУ „Христо Ботев“ – с. Бисер
6. Стратегия за развитие на ОУ „Христо Ботев“ – с. Бисер
7. Стратегическа рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 - 2030)
8. Конвенция за борба срещу дискриминацията в областта на образованието

Конкретизира политики, мерки и дейности, приети в Стратегията за ограничаване на отпадането от училище и намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система.

Програмата за превенция на ранното напускане на училище е част от училищната политика във връзка с прилагане на Механизма за

съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, приет с ПМС № 100/08.06.2018 г., както и в други национални, областни, общински и училищни политики с такава насоченост.

Програмата е създадена на основание чл.263, ал.1, т.8 от ЗПУО приета на заседание на Педагогическия съвет с протокол № 01/15.09.2025г.

I. ИДЕНТИФИКАЦИЯ НА ПРОБЛЕМА

1. Анализ на състоянието

Отпадането от училище и/или преждевременното напускане на образователната система е институционален, социален, а също и педагогически проблем, чието преодоляване е обект на целенасочена училищна политика.

През учебната 2025/2026 година в ОУ „ Христо Ботев“ с. Бисер в дневна форма са обучавани 67 ученици. Брой ученици, обучаващи се в училището, които попадат в дефинираните по-долу групи:

- **отпаднали от училище** – ученици до 18-годишна възраст, описани от училище преди завършване на последния прогимназиален клас, ако същите на са записани в друго училище – 1 ученик;
- **преждеременно напуснали училище** (съгласно Препоръка на Съвета на Европейския съюз от 28 юни 2011 г.) – лица между 18 и 24 години, които напускат системата на образование и обучение след завършване на основно или по-ниско образование и които не участват в никаква форма на образование или обучение – няма.

При ежеседмичните проверки на документите за извиняване на отсъствията, както и в резултат на множество разговори с ученици с отсъствия училищният екип констатира, че:

1. Извинените отсъствия са направени по следните причини:
 - 1.1. здравословни, за които са представени съответните медицински документи;
 - 1.2. семейни, удостоверени със заявление от родител/настойник;
 - 1.3. за участие в извънкласни и извънучилищни дейности съгласно годишния план на училището и получени покани за включване в такива мероприятия.
2. Сред основните причини за натрупване на неизвинени отсъствия се открояват, както следва:
 - 2.1. закъснения;
3. Липса на родителски контрол:
 - 3.1. Родителите в повечето случаи са заинтересовани по-скоро от изхранването на детето си, а не от неговото обучение и резултатите от обучението.
 - 3.2. Част от учениците са деца на т.н. мигриращи родители, които работят в чужбина, а децата се отглеждат от роднини (баби и дядовци).
4. Неэффективни санкции на ученици:
 - 4.1. При липсата на родителска ангажираност .

2. Предприети мерки от училището по превенция и ограничаване на отпадането:

В ОУ „Христо Ботев“ се изпълнява програма и се предприемат мерки за предотвратяване на отпадането, както и прилагането на комплекс от мерки за обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от училище.

Както през първия учебен срок, така и през втория учебен срок обект на специално внимание са и учениците, при които:

- се наблюдава липса на родителски контрол, немотивирани са и са с нисък социален и образователен статус, които през предходната учебна година са допуснали повече от 3 или повече от 3 неизвинени отсъствия;
- са налице системни пропуски по даден учебен предмет и/или за които се препоръчва такова обучение в плана за подкрепа;
- българският език не е майчин или които имат системни пропуски по даден учебен предмет, изразяващи се в годишна оценка слаб (2), или не са постигнали очакваните резултати, заложили като правова стойност за успешност при национално външно оценяване, както и за ученици, които напредват при обучението по даден учебен предмет;
- срещат затруднения, индикирани чрез сročна оценка слаб (2) или три последователни текущи оценки слаб (2).

В изпълнение на училищната програма от страна на училището са предприети мерки, както следва:

1. Административни мерки и работа с институциите за превенция на отпадането:
 - 1.1. Оправяване на движението на учениците, проследяване на преместването, писма от/до приемалците училища на преместване на учениците.
 - 1.2. Наложени санкции от ПС за неизвинени отсъствия през миналата учебна година.
 - 1.3. Подаване на информация за ученици, допуснали повече от 5 отсъствия по неуважителни причини
 - 1.4. Търсене на съдействие от кмета на селото за установяване на контакт с родителите по местожиене и обсъждане на мерки и действия за коригиране поведението на ученика.
 - 1.5. Контрол на редовността на воденето и отчитането на отсъствията на учениците от учители и класни ръководители, коректно отразяване на отсъствията на учениците в училищната документация- описани в констативните протоколи от направените проверки.

2. Възпитателни мерки за превенция на отпадането:

2.1. Работа с учениците:

- Изготвяне на индивидуална оценка на учениците в риск от отпадане и своевременно вписване в училищния регистър на застрашените от отпадане ученици - няма.
- Предприемане на индивидуални мерки и дейности за превенция на ученици в риск на ниво училище.
- Дейности и изяви за превенция на отпадане и работа с деца в риск съгласно плановете на класните ръководители – ако са идентифицирани такива деца.
- Индивидуална и допълнителна работа с учениците с отсъствия – консултации, беседи, възлагане на персонални задачи, стимулиране на положителни постъпки и изяви.
- Включване на учениците в риск от отпадане в извънкласни и извънучилищни дейности – участие в училищни празници, организиране на спортни празници и състезания, екскурзии, съвместни инициативи с читалищната библиотека, читалище -с. Брестовене .
- Установяване на диалог училище – институции, имащи отношение към проблема и провеждане на съвместни инициативи с МКБППМН, инспектори от ДПС-МВР.

2.2. Работа с родителите

- Запознаване на родителите с нормативните актове и училищни документи (ПДУ, мерки и др.), засягащи техните задължения и отговорности, както и дейности по превенция на ранното напускане на училище.
- Прилагане на нови подходи в работата с родителите – алтернативни родителски срещи, активно включване в общи дейности, родителите-партньори на училището.
- Индивидуална работа с родители на застрашени от отпадане деца.

2.3. Работа с педагогически специалисти и непедагогически персонал

- Изготвени училищни документи, насочени към подобряване на организационно-административната култура на длъжностните лица.

В резултат на изпълнението на програмата през учебната 2025/2026 година очакваме:

1. Прилаганите мерки да са оказали очакваното възпитателно въздействие. Броят на допуснатите извинени отсъствия, както и учениците, носители на отсъствия, да е значително по-малък в сравнение с предходната година.
2. Повишаване на организационно-административната култура на учителите и класните ръководители по отношение на регистрирането и отчитането на отсъствията на учениците.

II. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

1. Ограничаване отпадането от училище и намаляване дела на преждевременно напуснали образователната система чрез провеждане на целенасочена и ефективна училищна политика и координирани действия и мерки.
2. Осигуряване на институционална подкрепяща среда спрямо ученици в риск от отпадане чрез създаване на положителни нагласи към образователния процес, изграждане на мотивация за посещение на училище и участие в живота на училищната общност.

III. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

1. Недопускане на ученици, отпаднали от училище или преждевременно напуснали образователната система.
2. Създадени условия и повишена мотивация за посещение на училище.
3. Подобряване на учебните резултати и осигуряване на своевременна и адекватна образователна подкрепа за развитието на учениците, включително на ученици от уязвими групи.

IV. ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

1. Намаляване на отсъствията по уважителни и неуважителни причини в сравнение с предходната учебна година:
 - 1.1. брой отсъствия в края на срока/учебната година;
 - 1.2. брой санкционирани ученици за отсъствия;
 - 1.3. брой ученици с 5 и повече отсъствия по неуважителни причини;
 - 1.4. брой ученици, положили изпити за определяне на сročна и/или годишна оценка по учебни предмети поради допуснати отсъствия;
2. Подобряване на учебните постижения на застрашените ученици.
3. Брой ученици в риск от отпадане, включени в училищни дейности.
4. Брой родители, на които е оказана институционална подкрепа.

V. ФИНАНСИРАНЕ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА

1. От бюджета на училището.
2. Целеви средства за осигуряване на:
 - 2.1. учебници на учениците от I – VII клас;
 - 2.2. безплатни закуски – I –IV клас;
3. От НП на МОН.
4. Проекти.

VI. МЕРКИ И ПОЛИТИКИ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ И ПОДКРЕПА НА УЧЕНИЦИТЕ. ОСИГУРЯВАНЕ НА ПОЗИТИВНА ОБРАЗОВАТЕЛНА СРЕДА

Дейности за реализиране на мерките и политиките		Изпълнител/и	Срок
1. ПРЕВЕНЦИЯ И ПОДКРЕПА НА УЧЕНИЦИТЕ. ОСИГУРЯВАНЕ НА ПОЗИТИВНА ОБРАЗОВАТЕЛНА СРЕДА			
1.1. Изготвяне на анализ и оценка на досегашната училищна програма за превенция на отпадането и намаляване на отсъствията от училище.		Директор	09.2026
1.2. Приемане на политики и мерки за превенция на отпадането от училище.		Директор	09.2026
1.3. Сформиране на училищни екипи за подкрепа на личностното развитие на ученици в риск съгласно разпоредбите на ЗПУО и Наредбата за приобщаващото образование.		Директор	При необходимост през учебната година
1.4. Прилагане на нови подходи в работата с родителите: - участие в дейността на обществения съвет; - алтернативни родителски срещи; - съвместни дейности – по проекти; - индивидуална работа с родители на застрашени от отпадане деца.		Класни ръководители и медиатор	През учебната година
1.5. Включване в плана на класните ръководители на дейности за превенция на отпадане и работа с ученици в риск и техните родители.		Класни ръководители	09.2026
1.6. Включване на учениците в риск от отпадане в специфични училищни дейности: - за изява на творческия им потенциал – училищни празници, състезания, конкурси, проекти и др.; - инициативи, насочени към гражданско, екологично, патриотично възпитание; - свободен достъп до училищна спортна база; - за кариерно ориентиране и консултиране; - за превенция на рисковете и здравословни житейски избори.		Ръководители на групи, учители	През учебната година
1.7. Създаване на подкрепяща среда за учениците със специални образователни потребности (СОП) и условия за приобщаващо		Учители от училището и РЦ за	През учебната година

образование за ученици в риск от отпадане: - изготвяне на индивидуални учебни програми и планове за подкрепа за личностното развитие на учениците в риск и с ниска мотивация; - консултиране и допълнителна работа; - целенасочена подготовка за НВО и ДЗИ; - недопускане на прояви на агресия и тормоз.	подкрепа на процеса на приобщаващото образование	
1.8. Повишаване обхвата на учениците, включени в ЦОУД и осигуряване на условия за ефективното ѝ провеждане.	Класни ръководители, учител в група	През учебната година
2. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ДЕЙНОСТИ		
2.1. Повишаване на уменията на педагогическите специалисти за: - работа с ученици с различни обучителни затруднения; - успешно взаимодействие между училището и семейството.	Екип от РЦНПО	Съгласно плана за квалификация
2.2. Консултиране на учениците в риск и родителите им относно възможностите за продължаване на обучението във форми, различни от дневна форма на обучение.	Екип от РЦНПО	През учебната година
2.3. Ежемесечно подаване на информация в ИСРМ за ученици с 5 и повече неизвинени отсъствия.	Класни ръководители, Определено длъжностно лице за работа в ИСРМ	До 15-то число на месеца
2.4. Ежемесечно подаване на информация за отсъствията на учениците чрез информационната система на МОН – модул „Отсъствия“.	Директор	До 5-то число на месеца
2.5. Обхват на учениците, подлежащи на задължително училищно обучение до 16-годишна възраст: - отразяване на движението на учениците; - проследяване на преместването, писма от/до приемщите училища и съответните общини.	класни ръководители	През учебната година
2.6. Съвместни дейности с Обществения съвет:	Директор,	През учебната година

- провеждане на родителски срещи за запознаване със законовите разпоредби, права, задължения и отговорности на всяка от страните по изпълнение на държавната политика за ограничаване на отпадането от училище и намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система.	Класни ръководители	
2.7. Контрол по спазване на задълженията на учителите по регистриране на отсъствията на учениците, посещаемостта на учебните часове и извънучебните дейности.	Директор	Ежемесечно
2.8. Контрол по спазване на задълженията на класните ръководители за оформяне и отчитане на отсъствията на учениците.	Директор	Ежемесечно
2.9. Осигуряване на подкрепа на класни ръководители и учители в работата с ученици в риск: - консултации със специалисти и експерти от Д „СП“, МКБППМН, МВР-ДПС и др.	Психолог	През учебната година
2.10. Извършване на своевременна оценка на риска от отпадане и адекватна реакция спрямо ученици, застрашени от отпадане.	Класни ръководители	През учебната година
2.11. Уведомяване на институциите (Община, МКБППМН, Дирекция „Социално подпомагане“) за прилагане на законови лостове по отношение на родителите, които не осигуряват присъствието на децата си в училище.	Класни ръководители	При необходимост
2.12. Работа с родителите, които не осигуряват присъствието на децата си в училище: - информирание и консултиране на родителите по изпълнение на задълженията за осигуряване присъствието на децата им в училище, отговорности и превенция;	Класни ръководители	При необходимост